

Stanovisko evropského inspektora ochrany údajů k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ)

(2010/C 280/02)

EVROPSKÝ INSPEKTOR OCHRANY ÚDAJŮ,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 16 této smlouvy,

s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie, a zejména na článek 8 této listiny,

s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, a zejména na článek 17 této směrnice,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů, a zejména na článek 41 tohoto nařízení,

PŘIJAL TOTO STANOVISKO:

I. ÚVOD

1. Dne 3. prosince 2008 přijala Komise návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ), (dále jen „návrh“) ⁽¹⁾. Cílem návrhu je přepracování směrnice 2002/96/ES o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) přijaté dne 27. ledna 2003 (dále jen „směrnice“) ⁽²⁾ beze změny jak pohnutek, tak důvodů pro sběr a recyklaci OEEZ.
2. Evropský inspektor ochrany údajů nebyl konzultován, jak vyžaduje čl. 28 odst. 2 nařízení (ES) č. 45/2001 ⁽³⁾. Z vlastní iniciativy proto evropský inspektor ochrany údajů na základě čl. 41 odst. 2 téhož nařízení přijal toto stanovisko. Evropský inspektor ochrany údajů doporučuje, aby byl odkaz na toto stanovisko zahrnut do preambule návrhu.

⁽¹⁾ KOM(2008) 810 v konečném znění.

⁽²⁾ Úř. věst. L 37, 13.2.2003, s. 24.

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 8, 12.1.2001, s. 1.

3. Evropský inspektor ochrany údajů si je vědom skutečnosti, že jeho doporučení přicházejí v pozdní fázi legislativního procesu, přesto však považuje za vhodné a užitečné toto stanovisko vydat, neboť návrh vyvolává závažné otázky týkající se ochrany údajů, kterým se text návrhu nevěnuje. Toto stanovisko si neklade za cíl měnit hlavní účel a obsah návrhu, jehož „těžiště“ ⁽⁴⁾ zůstává v ochraně životního prostředí, ale pouze vnést další rozměr, který se pro naši informační společnost stává stále důležitějším ⁽⁵⁾.

4. Evropský inspektor ochrany údajů si je také vědom omezené působnosti postupu přepracování, přesto naléhavě vyzývá zákonodárce, aby tato doporučení zohlednil v souladu s bodem 8 interinstitucionální dohody o postupu přepracování (který stanoví možnost změny dalších ustanovení) ⁽⁶⁾.

II. SOUVISLOSTI A POZADÍ NÁVRHU A JEHO RELEVANCE PRO OCHRANU ÚDAJŮ

5. Účelem návrhu je aktualizovat stávající směrnici týkající se odstraňování, opětovného použití a recyklace OEEZ. Technické, právní a administrativní problémy v prvních letech provádění směrnice vedly k vypracování návrhu, jak se předpokládalo v čl. 17 odst. 5 směrnice.
6. Elektrické a elektronické zařízení (EEZ) je širokou skupinou výrobků, která zahrnuje rozmanitý soubor médií schopných ukládat osobní údaje – jako jsou zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení (např. osobní počítače, notebooky, elektronické komunikační terminály) – charakterizované v současných technickoekonomických souvislostech stále rychlejšími inovačními cykly a díky sbližování technologií rovněž dostupností víceúčelových přístrojů. Rozvoj elektronických úložných médií se prudce zrychluje, zejména ve vztahu k úložné kapacitě a velikosti,

⁽⁴⁾ Viz *Rozsudek Soudního dvora ze dne 23.2.1999, C-42/97 Evropský parlament – Rada Evropské unie*, Sb. rozh. 1999, s. I 869, odst. 43.

⁽⁵⁾ Viz také mezi jiným *Rozsudek soudního dvora ze dne 30.1.2001, C-36/98 Španělsko – Rada*, Sb. rozh. 2001, s. I 779, odst. 59: „Pokud přezkum aktu Společenství ukazuje, že tento akt sleduje dvojitý účel nebo že má dvě složky, a pokud jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek je možno identifikovat jako hlavní nebo převažující, zatímco druhý nebo druhá je pouze vedlejší, musí být akt založen na jediném právním základu, a sice na tom, který si vyžaduje hlavní nebo převažující účel nebo složka“.

⁽⁶⁾ Interinstitucionální dohoda ze dne 28. listopadu 2001 o systematictějších využívání metody přepracování právních aktů, Úř. věst. C 77, 28.3.2002, s. 1.

a proto tržní síly způsobují, že se obrat EEZ (obsahujících velká množství často citlivých osobních údajů) zrychluje podobným způsobem. Výsledkem je nejen to, že OEEZ „se považuje za nejrychleji rostoucí tok odpadů v EU“ (7), ale i to, že také v případě nevhodného odstraňování dochází k očividnému zvýšenému riziku ztráty a šíření osobních údajů uložených na tomto typu EEZ.

7. Politiky o životním prostředí a udržitelném rozvoji Evropské unie se po dlouhou dobu zaměřovaly na snižování plýtvání přírodními zdroji a zavádění opatření pro zamezení znečištění.
8. Do tohoto rámce je zahrnuto odstraňování, opětovné použití a recyklace OEEZ. Cílem těchto opatření je zabránit odstraňování elektrického a elektronického zařízení spolu se smíšeným odpadem a uložit výrobcům povinnost zajistit odstraňování způsobem, který předepisuje směrnice.
9. Z nejrůznějších opatření stanovených směrnicí stojí za zdůraznění zejména ta opatření, která jsou určena k *opětovnému použití* (tj. jakýkoli způsob, kterým jsou OEEZ nebo jejich konstrukční části použity k témuž účelu, pro který byly určeny, včetně dalšího použití zařízení nebo jeho konstrukčních částí, které byly vráceny do sběrných míst, distributorům, k recyklaci nebo výrobcům), *recyklaci* (tj. přepracování odpadních materiálů ve výrobním procesu pro původní nebo pro jiné účely) a nalezení dalších forem využití OEEZ ke snížení odstraňování odpadu (viz článek 1 a čl. 3 písm. d) a písm. e) směrnice).
10. Tyto operace, zejména opětovné použití a recyklace OEEZ, zvláště zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení, mohou ve větší míře než v minulosti představovat riziko, že ti, kteří shromažďují OEEZ nebo prodávají a nakupují použité nebo recyklované přístroje, by mohli získat povědomí o jakýchkoli v nich uložených osobních údajích. Takové údaje mohou být často citlivé nebo odkazovat na velké počty fyzických osob.
11. Ze všech těchto důvodů evropský inspektor ochrany údajů zastává názor, že je naléhavě důležité, aby byly všechny zainteresované strany (uživatelé a výrobci EEZ) informovány o rizicích týkajících se osobních údajů, a to zejména v závěrečné fázi cyklu životnosti EEZ. I když jsou EEZ hospodářsky méně hodnotná, v této fázi budou

pravděpodobně obsahovat velké množství osobních údajů, a proto bude pravděpodobné, že budou mít vysokou „vnitřní“ hodnotu pro subjekty údajů a/nebo další osoby.

III. ANALÝZA NÁVRHU

III.1 Použitelnost směrnice 95/46/ES

12. Evropský inspektor ochrany údajů nemá žádné připomínky k obecnému cíli návrhu a plně podporuje přijatou iniciativu, která má zlepšit politiky příznivé pro životní prostředí v oblasti OEEZ.
13. Návrh se však stejně jako směrnice zaměřuje pouze na rizika pro životní prostředí související s odstraňováním OEEZ. Nebere v úvahu další rizika pro fyzické osoby a/nebo organizace, která mohou vyplývat z operací odstraňování, opětovného použití nebo recyklace OEEZ, zejména těch, které se týkají pravděpodobnosti nesprávného nabytí, vyzrazení nebo šíření osobních údajů uložených na OEEZ.
14. Je důležité poznamenat, že směrnice 95/46/ES (8) se vztahuje na „jakýkoli úkon nebo soubor úkonů s osobními údaji“, včetně jejich „výmazu nebo likvidace“ (čl. 2 písm. b)). Odstraňování EEZ může zahrnovat úkony zpracování údajů. Z toho důvodu dochází k překrývání mezi návrhem a právě zmíněnou směrnicí, a proto by se pravidla ochrany údajů mohla vztahovat na činnosti zahrnuté do návrhu.

III.2 Odstraňování OEEZ a bezpečnostní opatření

15. Evropský inspektor ochrany údajů má v úmyslu zdůraznit významná rizika, která mohou mít dopad na fyzické osoby a/nebo organizace působící jako „správci údajů“ (9), když v době odstraňování OEEZ, zejména zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení, obsahují osobní údaje jejich uživatelů a/nebo třetích osob. Neoprávněný přístup nebo vyzrazení takových osobních informací, které někdy představují zvláštní kategorie údajů odhalující rasový nebo etnický původ, politické názory, náboženské nebo filozofické přesvědčení, odborovou příslušnost, jakož i údaje týkající se zdraví nebo sexuálního života (tzv. „citlivé údaje“) (10), může skutečně narušit soukromí a důstojnost osob, kterých se tyto informace týkají, i další oprávněné zájmy těchto fyzických osob/organizací (např. hospodářské zájmy).

(7) Viz Pracovní dokument útvarů Komise připojený k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ), (přepracování). Posouzení dopadů, 3.12.2008 (KOM(2008) 810 v konečném znění) SEK(2008) 2933, s. 17.

(8) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, Úř. věst. L 281, 23.11.1995, s. 31.

(9) Definice „správce“ viz čl. 2 písm. d) směrnice 95/46/ES.

(10) Viz článek 8, směrnice 95/46/ES.

16. Evropský inspektor ochrany údajů má obecně za to, že je nutné zdůraznit význam přijetí vhodných bezpečnostních opatření v každé fázi (od počátku do konce) zpracování osobních údajů, jak se opakovaně uvádí v jiných stanoviscích⁽¹¹⁾. To platí *a fortiori* v citlivé fázi, ve které má správce údajů v úmyslu provést likvidaci přístrojů obsahujících osobní údaje.
17. Dodržování bezpečnostních opatření je skutečně často nutnou podmínkou pro účinné zaručení práva na ochranu osobních údajů.
18. Proto by bylo nedůsledné uložit povinnost zavádět (někdy nákladná) bezpečnostní opatření při běžných operacích zpracování osobních údajů (jak se předpokládá v článku 17 směrnice 95/46/ES, když je použitelný⁽¹²⁾) a poté jednoduše opominout úvahu o zavedení přiměřených ochranných prostředků týkajících se odstraňování OEEZ.
19. Podobně nedůsledné by bylo přikládat důležitost otázky bezpečnosti údajů do rozsahu, do kterého muselo být prostřednictvím článku 3 směrnice 2009/136/ES⁽¹³⁾ zavedeno oznamování o narušení bezpečnosti, a pak neposkytnout žádnou záruku nebo ochranu při odstraňování, opětovného použití nebo recyklace OEEZ.
20. Evropský inspektor ochrany údajů vyjadřuje politování, že návrh nebere v úvahu potenciálně škodlivý dopad odstraňování OEEZ na ochranu osobních údajů uložených na „použitém“ zařízení.
21. Tento aspekt také nebyl zohledněn v posouzení dopadů provedeném Komisí⁽¹⁴⁾, ačkoli zkušenost ukázala, že nepříjetí vhodných bezpečnostních opatření v případě odstraňování OEEZ by mohlo ohrozit ochranu osobních údajů⁽¹⁵⁾. Vzhledem ke složitosti dotčených otázek (například velkému počtu povolených metod, technologií a zúčastněných stran v cyklu odstraňování OEEZ) je evropský inspektor ochrany údajů toho názoru, že by u procesů odstraňování OEEZ bylo vhodné provést „posouzení dopadů na soukromí a ochranu údajů“.
22. Evropský inspektor ochrany údajů nicméně důrazně doporučuje, aby v této oblasti byly vyvinuty „nejlepší dostupné techniky“ pro soukromí, ochranu údajů a bezpečnost.
23. Jako další důkaz je možné považovat skutečnost, že v průběhu veřejné konzultace před přepracováním směrnice zainteresované strany, zejména společnosti z oblasti informačních technologií a elektronických komunikací občas zmiňovaly otázky týkající se bezpečnosti a ochrany osobních údajů⁽¹⁶⁾.
24. Na závěr je třeba zdůraznit, že některé vnitrostátní úřady ochrany údajů zveřejnily pokyny pro minimalizaci rizik, která by mohla vzniknout, pokud by nebyla přijata nezbytná bezpečnostní opatření, zejména při odstraňování materiálů, na které se vztahuje směrnice⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁵⁾ Viz např. internetový článek BBC „Children's files on eBay computer“ (Soubory dětí na počítači na eBay), 4. května 2007, ve kterém se uvádí, že na eBay byl prodán počítač obsahující osobní údaje o pěstounské péči a adopci dětí (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/england/6627265.stm); viz také internetový článek BBC „Bank customer data sold on eBay“ (Na eBay prodány údaje zákazníků bank), 26. srpna 2008, ve kterém se uvádí, že na eBay byl prodán pevný disk obsahující osobní údaje jednoho milionu zákazníků bank (http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/7581540.stm).

⁽¹⁶⁾ Viz HP, Konzultace zainteresovaných stran o přezkoumání směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/96/ES o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ), s. 7–8; DELL (návrh připomínek), Možnosti přezkoumání politik OEEZ při konzultaci zainteresovaných stran o přezkoumání směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/96/ES o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ), s. 2, bod 1.1. a 4, bod 1.3. (3.6.2008); Postoj a návrh Royal Philips Electronics, Konzultace zainteresovaných stran o revizi směrnice OEEZ, s. 12 (5.6.2008) (http://circa.europa.eu/Public/irc/env/weee_2008_review/library). Viz také Odpověď na konzultace o OEEZ, Shrnutí odpovědí a odpověď vlády na čtvrtou konzultaci o provádění směrnic 2002/96/ES a 2003/108/ES o odpadních elektrických a elektronických zařízeních, prosinec 2006, s. 30: „Data protection and security. Some waste management companies would like there to be some guidance issued on data protection and security, particularly in light of the fact they will be handling sensitive data“ (Ochrana údajů a bezpečnost. Některé společnosti z oblasti řízení odpadů by chtěly, aby byl vydán nějaký pokyn o ochraně údajů a bezpečnosti, zejména s ohledem na skutečnost, že budou nakládat s citlivými údaji), (<http://www.berr.gov.uk/files/file35961.pdf>).

⁽¹⁷⁾ Landesbeauftragter für Datenschutz und Informationsfreiheit Bremen, Entwicklung eines Konzeptes zur Löschung und Datenträgerevernichtung durch Behörden und Unternehmen, 16. Mai 2007 (<http://www.datenschutz-bremen.de/rtf/datenloeschung.rtf>); Garante per la protezione dei dati personali, Elektrický a elektronický odpad a ochrana údajů, 13. října 2008, (<http://www.garanteprivacy.it/garante/doc.jsp?ID=1583482>), zmíněno také ve Dvanácté výroční zprávě pracovní skupiny pro ochranu údajů zřízené podle článku 29, 16. června 2009, s. 57; viz také Mezinárodní pracovní skupina pro ochranu údajů a telekomunikace, Doporučení o ochraně údajů a e-odpadu, Sofie 12–13.3.2009 (<http://www.datenschutz-berlin.de/attachments/650/675.38.14.pdf?1264671551>).

⁽¹¹⁾ Viz stanovisko evropského inspektora ochrany údajů k agentuře pro rozsáhlé informační systémy (Úř. věst. C 70, 19.3.2010, s. 13), body 46 a 47; stanovisko k návrhu směrnice o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči (Úř. věst. C 128, 6.6.2009, s. 20), body 27–31.

⁽¹²⁾ Viz také článek 3 téže směrnice.

⁽¹³⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/136/ES ze dne 25. listopadu 2009, kterou se mění směrnice 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací, směrnice 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací a nařízení (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele, Úř. věst. L 337, 18.12.2009, s. 11.

⁽¹⁴⁾ Pracovní dokument útvarů Komise připojený k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) (přepracování), SEK(2008) 2933, 3.12.2008, ale viz Univerzita Organizace spojených národů, Přezkoumání směrnice 2002/96/ES o odpadních elektrických a elektronických zařízeních (OEEZ) v roce 2008, Evropská komise, Belgie, 2007, s. 273 (http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/pdf/final_rep_unu.pdf); „Data security is also an issue — removing personal data from a hard-drive“ (Bezpečnost údajů je také otázkou – odstranění osobních údajů z pevného disku).

25. Evropský inspektor ochrany údajů opakuje, že směrnice 95/46/ES je použitelná ve fázi odstraňování OEEZ obsahujících osobní údaje. Správci údajů, zejména ti, kteří používají IT přístroje a komunikační přístroje, proto musí vyhovět svým povinnostem týkajícím se bezpečnosti, aby zabránili neoprávněnému vyzrazení nebo šíření osobních údajů. Za tím účelem a s cílem vyhnout se odpovědnosti za porušení bezpečnostních opatření, by správci údajů ve veřejném nebo soukromém sektoru ve spolupráci s inspektory ochrany údajů (kde jsou přítomni) měli přijmout vhodné politiky pro odstraňování OEEZ obsahujících osobní údaje.

26. Když správci údajů, kteří odstraňují OEEZ, nemají požadované dovednosti a/nebo technické know-how, jak vymazat dotčené osobní údaje, mohou svěřit tento úkol kvalifikovaným zpracovatelům (např. asistenčním centřům, výrobcům a distributorům zařízení), a to za podmínek uvedených v čl. 17 odst. 2, 3 a 4 směrnice 95/46/ES. Tito zpracovatelé pak ověří výkon daných operací a/nebo je provedou.

27. Na základě těchto úvah evropský inspektor ochrany údajů dochází k závěru, že přepracování směrnice by mělo přidat zásady ochrany údajů do ustanovení věnovaných ochraně životního prostředí.

28. Evropský inspektor ochrany údajů proto doporučuje, aby Rada a Evropský parlament zahrnuly do současného návrhu konkrétní ustanovení, které by uvádělo, že směrnice se vztahuje na odstraňování OEEZ, aniž by byla dotčena směrnice 95/46/ES.

III.3 Opětovné použití nebo recyklace OEEZ a bezpečnostní opatření

29. Vzhledem k tomu, že osoby odpovědné za operace odstraňování jsou v situaci, která jim umožňuje přijímat nezávislá rozhodnutí týkající se údajů uložených na EEZ, mohou být považovány za „správce údajů“⁽¹⁸⁾. Musí proto přijmout vnitřní postupy k zamezení zbytečným operacím zpracování jakýchkoli osobních údajů uložených na OEEZ,

⁽¹⁸⁾ „The concept of controller is [...] functional, in the sense that it is intended to allocate responsibilities where the factual influence is, and thus based on a factual rather than a formal analysis“ (Koncept správce je [...] funkční ve smyslu, že má přidělit odpovědnost tam, kde je faktický vliv, a vychází tak z faktické spíše než formální analýzy): viz Pracovní skupina pro ochranu údajů zřízená podle článku 29, WP 169, Stanovisko 1/2010 ke konceptům „správce“ a „zpracovatele“, přijaté dne 16. února 2010.

zejména jiným operacím než těm, které jsou výhradně nutné pro ověření účinného odstranění údajů, které OEEZ obsahují.

30. Navíc nesmí umožnit fyzickým osobám bez oprávnění, aby získaly znalosti o údajích uložených na EEZ nebo aby je zpracovávaly. Zejména když jsou úložná média recyklována nebo opětovně použita a vstupují tak znovu na trh, dochází ke zvýšenému riziku neoprávněného vyzrazení nebo šíření osobních údajů a tím k potřebě zabránit neoprávněnému přístupu k osobním údajům.

31. Evropský inspektor ochrany údajů proto doporučuje Radě a Evropskému parlamentu, aby do stávajícího návrhu zahrnuly konkrétní ustanovení s cílem zakázat uvádění na trh použitých přístrojů, u kterých před tím nebyla uplatněna vhodná bezpečnostní opatření v souladu s moderními technickými normami (např. opakovaného přepisování) za účelem vymazání veškerých osobních údajů, které mohou obsahovat.

III.4 Soukromí a bezpečnost „coby aspekt návrhu“

32. Budoucí právní rámec o elektronickém odpadu by neměl jen zahrnovat konkrétní ustanovení týkající se širší „zásady ekodesignu“ zařízení (viz článek 4 návrhu týkající se „návrhu výrobku“), ale také, jak bylo dříve zmíněno v jiných stanoviscích evropského inspektora ochrany údajů⁽¹⁹⁾, zásadu „soukromí coby aspekt návrhu“⁽²⁰⁾ nebo v této oblasti přesněji zásadu „bezpečnost coby aspekt návrhu“⁽²¹⁾. Soukromí a ochrana údajů by měly být v co možná nejvyšší míře „implicitně“ začleněny do návrhu elektrického a elektronického zařízení s cílem umožnit uživateli v případě odstranění přístrojů vymazat osobní údaje, které se na nich mohou vyskytovat, a to při využití jednoduchých prostředků a zdarma⁽²²⁾.

⁽¹⁹⁾ Viz např. Evropský inspektor ochrany údajů a vědecký a technický rozvoj EU, politický dokument, 28. dubna 2008, s. 2; stanovisko evropského inspektora ochrany údajů k zavádění inteligentních dopravních systémů (Úř. věst. C 47, 25.2.2010, s. 6); stanovisko evropského inspektora ochrany údajů k farmakovigilanci (Úř. věst. C 229, 23.9.2009, s. 19).

⁽²⁰⁾ Ve prospěch širokého uplatnění zásady viz Pracovní skupina pro ochranu údajů zřízená podle článku 29 – Pracovní skupina pro policii a spravedlnost, Budoucnost soukromí. Společný příspěvek ke konzultaci Evropské komise o právním rámci pro základní právo na ochranu osobních údajů, WP 168, přijato dne 1. prosince 2009, s. 3 a 12; viz také Doporučení Komise o zavedení zásad ochrany soukromí a údajů v aplikacích podporovaných identifikací na základě rádiové frekvence, K(2009) 3200 v konečném znění, s. 8.

⁽²¹⁾ Viz Sdělení Komise, Evropský program výzkumu a inovací v oblasti bezpečnosti – prvotní postoj Komise ke klíčovému zjištění a doporučením fóra pro evropský výzkum a inovace v oblasti bezpečnosti, KOM(2009) 691 v konečném znění, s. 6 a 14.

⁽²²⁾ Viz také Evropský inspektor ochrany údajů, stanovisko ze dne 18. března 2010 k propagaci důvěry v informační společnost podporou ochrany údajů a soukromí.

33. Tento přístup jasně podporuje čl. 3 odst. 3 písm. c) směrnice 1999/5/ES⁽²³⁾ o návrhu rádiových a telekomunikačních koncových zařízení a článek 14 odst. 3 směrnice 2002/58/ES⁽²⁴⁾.

34. Proto by výrobci měli „zabudovat“ ochranu soukromí a bezpečnosti prostřednictvím technologických řešení⁽²⁵⁾. V tomto rámci by také měly být propagovány a podporovány iniciativy informování dotčených osob o potřebě vymazat veškeré osobní údaje před odstraněním OEEZ (včetně výrobců, kteří vytvářejí bezplatný software, který je k dispozici pro tyto účely)⁽²⁶⁾.

IV. ZÁVĚRY

35. Při zohlednění výše uvedeného evropský inspektor ochrany údajů doporučuje, aby orgány ochrany údajů, zejména prostřednictvím pracovní skupiny zřízené podle článku 29 a evropský inspektor ochrany údajů byly úzce zapojeny do iniciativ týkajících se odstraňování OEEZ, a to prostřednictvím konzultací v dostatečně rané fázi před vytvořením příslušných opatření.

36. Při zohlednění souvislostí, ve kterých jsou zpracovávány osobní údaje, evropský inspektor ochrany údajů doporučuje, aby návrh obsahoval konkrétní ustanovení, které:

- uvádí, že směrnice o OEEZ se uplatňuje, aniž by byla dotčena směrnice 95/46/ES,
- zakazuje uvádění na trh použitých přístrojů, u kterých před tím nebyla uplatněna vhodná bezpečnostní

⁽²³⁾ Viz čl. 3 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/5/ES ze dne 9. března 1999 o rádiových zařízeních a telekomunikačních koncových zařízeních a vzájemném uznávání jejich shody (Úř. věst. L 91, 7.4.1999, s. 10): „[...] Komise může rozhodnout, aby přístroje v určitých třídách zařízení nebo přístroje určitých typů byly konstruovány takovým způsobem [...] zajišťujícím ochranu osobních údajů a soukromí uživatele a účastníka“.

⁽²⁴⁾ „V případě potřeby lze přijmout opatření, aby bylo zajištěno, že koncové zařízení je sestaveno tak, že odpovídá právu uživatelů na ochranu a kontrolu využití jejich osobních údajů v souladu se směrnicí 1999/5/ES a rozhodnutím Rady 87/95/EHS ze dne 22. prosince 1986 o normalizaci v oblasti informačních technologií a telekomunikací“. Viz také bod odůvodnění 46 stejné směrnice zmíněný v poznámce pod čarou 13.

⁽²⁵⁾ Viz také ve prospěch této politické perspektivy V. Redingová, Hlavní projev v Den ochrany osobních údajů, 28. ledna 2010, Evropský parlament, Brusel, SPEECH/10/16: „Businesses must use their power of innovation to improve the protection of privacy and personal data from the very beginning of the development cycle. Privacy by Design is a principle that is in the interest of both citizens and businesses. Privacy by Design will lead to better protection for individuals, as well as to trust and confidence in new services and products that will in turn have a positive impact on the economy. I have seen some encouraging examples, but much more needs to be done“. (Podniky musí využívat své síly inovace ke zlepšení ochrany soukromí a osobních údajů od samého začátku rozvojového cyklu. Soukromí coby aspekt návrhu je zásada, která je v zájmu občanů i podniků. Soukromí coby aspekt návrhu povede k lepší ochraně fyzických osob i k důvěře v nové služby a výrobky, která zase povede ke kladnému dopadu na hospodářství. Existují některé povzbudivé příklady, ale je třeba udělat ještě daleko více).

⁽²⁶⁾ Viz například, *Royal Canadian Mounted Police*, B2-002 — *IT Media Overwrite and Secure Erase Products* (Přepisování médií informační technologie a výrobky pro bezpečné vymazání), (05/2009), na adrese: <http://www.rcmp-grc.gc.ca/ts-st/pubs/it-ti-sec/index-eng.htm>

opatření v souladu s moderními technickými normami za účelem vymazání veškerých osobních údajů, které mohou obsahovat,

— pokud se jedná o zásadu „soukromí coby aspekt návrhu“ nebo „bezpečnost coby aspekt návrhu“ stanoví, že: soukromí a ochrana údajů by v co možná nejvyšší míře měly být „implicitně“ začleněny do návrhu elektrického a elektronického zařízení s cílem umožnit uživateli v případě odstranění přístrojů vymazat osobní údaje, které se na nich mohou vyskytovat, a to při využití jednoduchých prostředků a zdarma.

37. Evropský inspektor ochrany údajů proto důrazně doporučuje, aby návrh byl v souladu se směrnicí 95/46/ES změněn takto:

— Bod odůvodnění 11: „Tato směrnice by se měla použít, aniž by byly dotčeny právní předpisy o ochraně údajů, zejména směrnice 95/46/ES. Vzhledem k tomu, že elektrické a elektronické zařízení (EEZ) je širokou skupinou výrobků, která zahrnuje rozmanitý soubor médií schopných ukládat osobní údaje (jako jsou zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení), operace odstraňování, které se k nim vztahují, zejména opětovné použití a recyklace, mohou představovat riziko neoprávněného přístupu k osobním údajům uloženým na OEEZ. Proto by do návrhu elektrického a elektronického zařízení umožňujícího ukládání osobních údajů měla být v co možná nejvyšší míře“ implicitně „začleněna opatření na ochranu soukromí a ochranu údajů s cílem umožnit uživatelům jednoduše a zdarma vymazat veškeré takové údaje existující v době jeho odstranění.“

— Čl. 2 odst. 3: „Tato směrnice se použije, aniž jsou dotčeny právní předpisy o ochraně údajů, zejména směrnice 95/46/ES.“

38. Kromě toho Evropský inspektor ochrany údajů považuje za vhodné, aby byly zohledněny tyto změny:

— čl. 4 odst. 2: „Členské státy podpoří opatření podporující návrhy a výrobu elektrického a elektronického zařízení, které napomáhá vymazání veškerých osobních údajů obsažených v EEZ v době jeho odstranění“,

— čl. 8 odst. 7: „Členské státy zajistí, aby veškerá shromážděná OEEZ, která obsahují osobní údaje a která jsou podrobena úpravě s cílem recyklace nebo opětovného použití, nebyla uváděna na trh, pokud takové údaje nebyly nejdříve odstraněny za použití nejlepších dostupných technik“,

- čl. 14 odst. 6: „Členské státy mohou požadovat, aby uživatelé EEZ obsahujícího osobní údaje obdrželi od výrobců a/nebo distributorů informace týkající se potřeby vymazání osobních údajů, které mohou být obsaženy v EEZ před jeho odstraněním, a to např. v pokynech pro použití nebo v místě prodeje“.

V Bruselu dne 14. dubna 2010.

Peter HUSTINX
Evropský inspektor ochrany údajů
